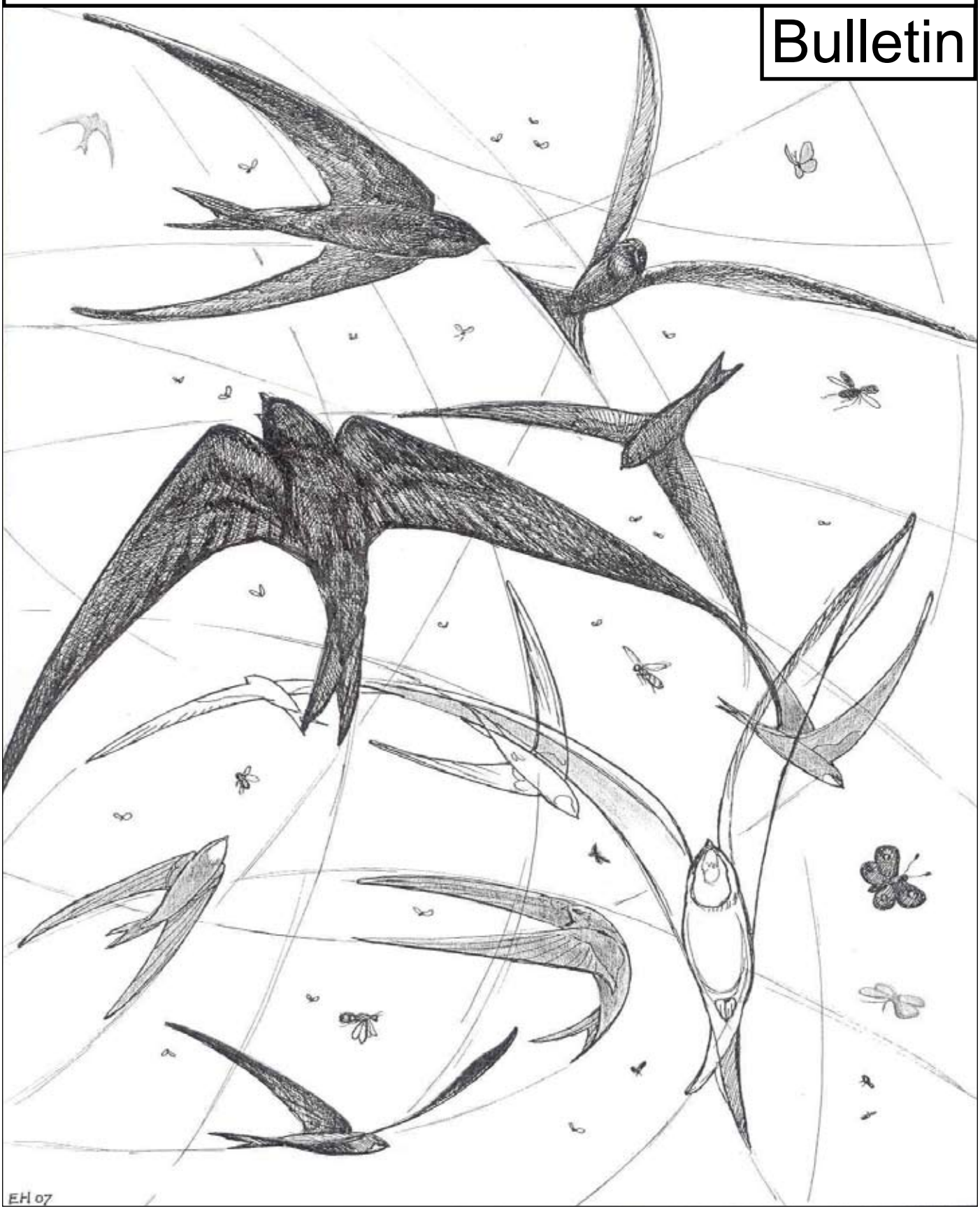
GierzwaluwBescherming-Nederland

GIERZWALUWBESCHERMING - NEDERLAND

jaargang 7
mei 2008
nummer 1

GIERZWALUWEN

Bulletin

Gierzwaluwen Bulletin - jaargang 7, nummer 1 mei 2008

Gierzwaluwen Bulletin is het informatieblad van de vereniging Gierzwaluwbescherming - Nederland (GBN)
en verschijnt 2 maal per jaar voor leden en donateurs.
Overname van artikelen en illustraties in overleg met de redactie.

Redactie
Marleen Andriessen, Margriet de Hooge, Marjo van der Lelie, Gerard Schuitemaker

Vormgeving
Fred van der Lelie

Redactieadres/ kopij/ losse nummers
Marjo van der Lelie, P.J. Troelstralaan 44, 3818 KT Amersfoort
Tel.: (033) 46136 30. E-mail: GBN@hccnet.nl

Secretariaat
Marleen Andriessen, Fideliolaan 78, 1183 PN Amstelveen
Tel.: (020) 645 52 07. E-mail: secretaris@gierzwaluwbescherming.nl

Leden-/donateursadministratie
Fred van der Lelie, P.J. Troelstralaan 44, 3818 KT Amersfoort
Tel.: (033) 46136 30. E-mail: GBN@hccnet.nl

Lidmaatschap / donatie
Contributie per kalenderjaar € 10,- op postrekening nr. 9145004 t.n.v. Gierzwaluwbescherming - Nederland te Amersfoort, onder vermelding van: 'lidmaatschap 2008' (of: 'donatie 2008').
Opzeggingen dienen in het lopende verenigingsjaar voor 1 december schriftelijk te geschieden.
Donateurs graag vermelden of zij het Gierzwaluwen Bulletin willen ontvangen.

Internet: http://www.gierzwaluwbescherming.nl

ISSN: 1569-3635

Inhoud

Nederland Gierzwaluwenland(je)	3
Jaarverslag GBN 2007	3
Camera-monitor verslag '01-'07	4
Geluidverslag '07	5
Brainstormverslag met VBN	7
Regionieuws	8
Special: foto's van kolonie Kaiser	10
Vervolg regionieuws	12
Uit het archief	16
Buitenland	17
Korte berichten	18
Mededelingen / oproepen	19
Lid worden	19
Vertegenwoordigers	19

Redactioneel

Nu de gierzwaluwen weer in het land zijn lijkt de winter lang geleden. Voor mijn gevoel zijn de gierzwaluwloze maanden omgevlogen. In april begint het rusteloze in de lucht kijken of de eerste gierzwaluwen alweer te zien zijn. Dit jaar was de vroegste melding al op 12 april.
In de eerste week van mei komen de meldingen uit heel het land. De jongen van het spreeuwenpaar die in een van de gierzwaluwneststenen opgroeien zijn gelukkig bijna klaar om uit te vliegen. Tijdens het schrijven van Redactioneel staat de tv aan met daarop de 'live' beelden uit een neststeen van twee hevig verliefde, af en toe naar buiten schreeuwende gierzwaluwen.
In het eerste Bulletin van dit nieuwe jaar staat o.a het jaarverslag van 2007, het verslag van de brainstormbijeenkomst van 14 april j.l. met o.a. VBN en SOVON, evenals een verslag van cameramonitoring en over lokken met geluid, veel regionieuws, nieuws uit het buitenland en korte berichten.
Op 14 juni wordt onze ledenvergadering en gezellige ledendag in Herberg "Meppel's Inn" in Meppel georganiseerd. De uitnodiging, de agenda, de routebeschrijving en het deelnameformulier zijn bij dit Bulletin meegestuurd. Hopelijk mogen wij u op deze dag verwelkomen.
Wij wensen u veel leesplezier in ons nieuwe Bulletin en een heel mooi gierzwaluwen seizoen toe.

Bij de voorplaat

Alweer een illustratie van Erik Houtkamp uit Aalsmeer. Zoals u zult vaststellen is deze illustratie heel anders dan al zijn vorige tekeningen. Hij tekende eerst alle vogels en gaf ze daarna nog meer snelheid, beweging en elegantie door lijnen toe te voegen. Heel knap.

Bij: 'Kunst en vliegwerk'

Op de achterpagina van dit bulletin vindt u een illustratie van Martin Brandsma. Deze is eerder gepubliceerd in het blad Vogelnieuws van Vogelbescherming Nederland. Martin is een kunstenaar en verzorgt o.a. illustraties voor alle informatiepanelen voor It Fryske Gea. Voor VBN maakt hij illustraties voor het tijdschrift Vogelnieuws. In zijn andere werk zie je vaak vogels terugkeren. Zie ook www.martinbrandsma.nl.

Nederland Gierzwaluwland(je)

Brainstormbijeenkomst over de gierzwaluw bij Vogelbescherming Nederland op 14 april 2008.

Na een informeel gesprek op de Landelijke Sovondag van 24 november 2007 in Nijmegen bij de GBN-kraam tussen Fred van der Lelie en Robert Kwak, projectleider van de stadsvogelcampagne van Vogelbescherming Nederland, heeft het GBN-bestuur gevraagd om kennis te mogen maken met hem én een gesprek te voeren over onze ultieme stadsvogel en zijn problematiek. De heer Kwak wilde het breder trekken en ook de andere partners uitnodigen die zich met de gierzwaluw bezig houden.

Van VBN werd daarop een uitnodiging ontvangen om op 14 april 2008 een oriënterend gesprek te houden tussen groeperingen die zich actief met de gierzwaluw bezig houden.
De bijeenkomst werd gehouden in het nieuwe kantoor van Vogelbescherming aan de Boulevard 12 te Zeist.
Voor Vogelbescherming - Nederland waren aanwezig Robert Kwak en Jip Louwe Kooijmans.
Voor SOVON-Vogelonderzoek Nederland Chris van Turnhout.
Voor de Stichting Gierzwaluwenwerkgroep - Nederland Hans Westendorp en Sander Pruiksma.
Voor GierzwaluwBescherming - Nederland Marleen Andriessen, Eline Lauret en Fred van Vliet.

Er waren bij mij van te voren al ideeën over een te ontwikkelen "gierzwaluwvide" met ingebouwde camera en ingebouwde hard schijf welke gedurende het broedseizoen de opnamen niet alleen draadloos aan de TV beneden doorgeeft maar tevens de opnamen opslaat zodat deze gegevens er aan het eind van het broedseizoen kunnen worden afgehaald en worden verwerkt door GBN. Je moet toch wel wat achter de hand hebben!

Het werd echter een aftasten van wat de diverse partijen voor elkaar en voor de gierzwaluw kunnen betekenen. Ook voor VBN was het goed om eens wat dieper op de gierzwaluw in te gaan. Zij krijgen net als wij hier vragen over en dan wil je toch de goede antwoorden geven. Voor VBN zijn er verschillende redenen om zich gestructureerd bezig te gaan houden met vogels in de stedelijke omgeving. Veel vogels verblijven in of in de directe omgeving van steden en voor sommige soorten is de stad zelfs de belangrijkste habitat. De Gierzwaluw is voor broedplaatsen (bijna) volledig afhankelijk van gebouwen.

In deze bijeenkomst werd gepraat over een aantal aspecten van gierzwaluwbescherming als kennis van de populatiegrootte, wat de beste manieren van tellen zijn, waarbij werd voorgesteld om jaarlijkse een aantal gebieden steeds te tellen, zodat deze kunnen worden geëxtrapoleerd naar heel Nederland en wat de beste plaatsen voor kunstmatige nestgelegenheid was. Er werd dus naar antwoorden gezocht in kennisleemtes van deze soort.

Het overleg, dat tot 22 uur duurde, verliep in een prima sfeer en een ieder kon zijn of haar zegje doen.

De gierzwaluwvide is niet ter sprake gekomen. De tijd vliegt immers als je in korte tijd met elkaar overlegt.

Het idee maar indienen als projectplan bij Vogelbescherming in het kader van de projectondersteuning aan vrijwilligers en vogelwerkgroepen?

Het verslag van deze bijeenkomst werd gemaakt door Jip Louwe Kooijmans, medewerker Stedelijke Milieus van Vogelbescherming Nederland.
Op pagina 7 van dit Bulletin kunt u een beknopte samenvatting van het besprokene lezen.

Fred van Vliet

Jaarverslag GBN 2007

Marleen Andriessen, secretaris

Het bestuur kwam vier keer bij elkaar voor bestuursvergaderingen. Deze vinden allemaal plaats ten huize van Fred en Marjo van der Lelie, in Amersfoort. Bedankt voor de gastvrijheid. Bovendien was er onze algemene ledenvergadering en de gierzwaluwmiddag. Beide activiteiten vonden plaats in het NME centrum de Schothorst in Amersfoort. Altijd een leuke plek om bij elkaar te komen. De verslagen van beide activiteiten zijn al in het november nummer van 2007 gepubliceerd.
Ook waren er weer twee redactievergaderingen en zoals u iedere keer weer kunt lezen wordt er door de leden en donateurs geweldig meegewerkt door het sturen van kopij over ervaringen met hun gierzwaluwen. Ga zo door a.u.b.! Hier zijn ook complimenten op zijn plaats voor de vormgever Fred van der Lelie. Er wordt door hem hard gewerkt aan het iedere keer weer klaar krijgen van het Bulletin.
De bestuursleden zijn, net als de leden en donateurs, ook lokaal actief. Er wordt vaker gevraagd naar presentaties over de gierzwaluw en we hebben dan ook verschillende mooie powerpoint presentaties gemaakt. De presentaties vallen overal in de smaak. De monden vallen vaak open en er worden veel vragen gesteld.
Gierzwaluwbescherming was ook het afgelopen jaar weer present op het vierde Vogelfestival in de Oostvaardersplassen. Deze keer kregen we hulp van Margien Redeker en Jochem Kühnen die met veel enthousiasme de vele bezoekers te woord stonden. Ook van dit evenement heeft u al een verslag kunnen lezen. Jaarlijks is onze vereniging vertegenwoordigd bij de landelijke SOVON dag op de laatste zaterdag van november. Daar zijn andere mensen maar net zo leuk en druk en zoals is gebleken goed voor de contacten (o.a. met VBN). Beter dan vorig jaar was onze bezetting met Rick Wortelboer, Fred van Vliet, Jochem Kühnen, Eline Lauret en Fred v.d. Lelie. Dat gaf de mogelijkheid om afwisselend de boeiende lezingen te volgen.
Ook dit jaar zijn er met vier gevallen niet veel opzeggingen, daarmee komt het aantal leden en donateurs op 31 december 2007 op 366. 13 Notoire wanbetalers zijn uit het bestand verwijderd. Het financieel jaarverslag treft u aan bij dit Bulletin.

Aanpassing handreiking Flora en Faunawet, artikel 11

(Bron www.vogelsendewet.nl)

Vogels bouwen hun nesten op allerlei plaatsen. Voor sommige typische stadvogels, zoals zijn de gierzwaluw en de huiszwaluw zijn huizen onmisbaar. Deze van oorsprong vogels van berggebieden, voor hen is een huis niets anders dan een sur-

rogaat rots. Zonder steden zouden deze vogels niet of nauwelijks in Nederland broeden. De broed- en rustplaatsen van vogels worden beschermd via de Flora- en faunawet; nesten mogen dus niet zomaar worden verwijderd. De bescherming van nesten is vastgelegd in artikel 11 van de Flora- en faunawet. De meest recente tekst over de bescherming van nesten is door LNV bekend gemaakt op 18 december 2007.
Met betrekking tot vogels hanteert LNV de volgende interpretatie van artikel 11:
De verbodsbepalingen van artikel 11 beperken zich bij vogels tot alleen de plaatsen waar gebroed wordt (nesten, holen, e.d.), inclusief de functionele omgeving (kwantiteit, kwaliteit, bereikbaar e.d.) om het broeden succesvol te doen zijn, én slechts gedurende de periode dat er gebroed wordt. De lijsten zijn limitatief, nesten van overige soorten vallen alleen tijdens de broedperiode onder het beschermingsregime van artikel 11.
Er zijn hierop drie uitzonderingen:

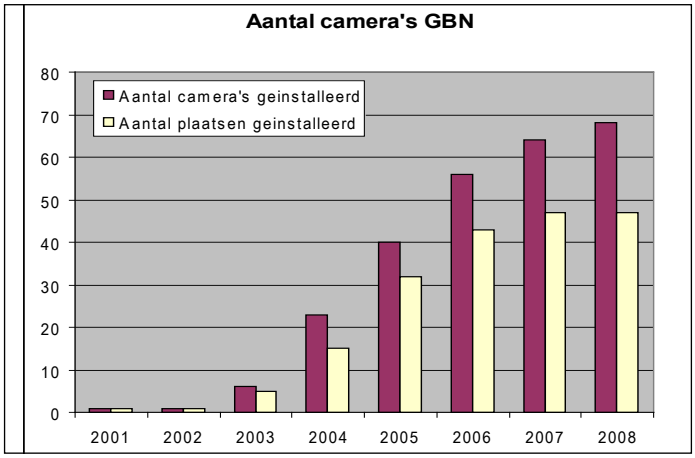
- nesten van blauwe reiger, zwarte specht, groene specht, grote bonte specht, middelste bonte specht, kleine bonte specht, steenuil, raaf, zwarte kraai en roek en zijn, indien ze nog in functie zijn, jaarrond beschermd onder artikel 11;
- nesten van in bomen broedende roofvogelsoorten (rode en zwarte wouw, buizerd, wespendief, sperwer, havik, zeearend, torenvalk en boomvalk) en van ransuil zijn jaarrond beschermd. Deze soorten zijn niet in staat een geheel eigen nest te bouwen en maken gebruik van oude kraaiennesten of nesten waar zij eerder gebroed hebben. Ook hier geldt dat er voldoende nestgelegenheid aanwezig moet blijven en dat niet elk kraaiennest in een territorium gespaard behoeft te worden bij een ingreep;
- nesten van grotendeels of geheel van menselijke activiteiten afhankelijke soorten (ooievaar, torenvalk, slechtvalk, kerkuil, oehoe, steenuil, **gierzwaluw**, boerenzwaluw, huiszwaluw, grote gele kwikstaart) zijn, indien ze nog in functie zijn, jaarrond beschermd onder artikel 11.

Het vervangen, repareren of in de directe omgeving verplaatsen van een kast voor één van bovengenoemde soorten wordt niet gezien als een overtreding van artikel 11 zolang er maar nestgelegenheid beschikbaar blijft.
Vogelbescherming Nederland gaf aan bij monde van Jip Louwe Kooijmans (medewerker stedelijke milieus) dat Vogelbescherming nog niet tevreden was met de uitkomst van deze motie en nog verder wil praten over nog meer bescherming voor stadsvogels. Ook Gierzwaluwbescherming - Nederland is niet tevreden, het is een stapje voorwaarts maar niet genoeg. Wordt vervolgd dus…

Verslag van camera-monitoring 2001-2007

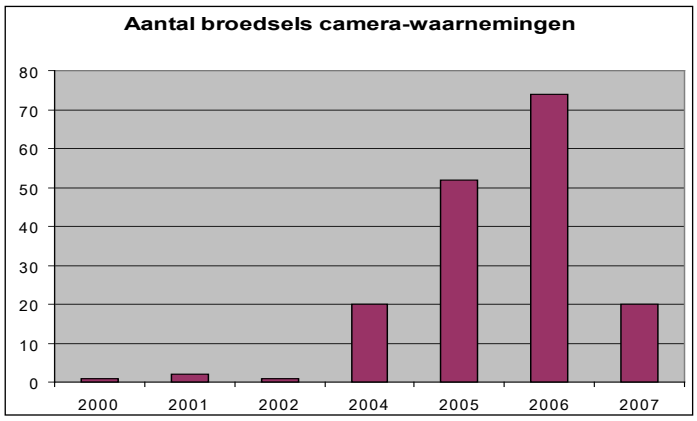
Rick Wortelboer

Sinds 2001 gebruikt GBN camera's om waarnemingen te doen op nesten van gierzwaluwen. De camera's konden aangeschaft worden m.b.v. een subsidie van het Prins Bernhard Fonds.
De waarnemingen worden jaarlijks verzameld, voorheen op papieren formulieren, tegenwoordig via een electronisch formulier op de website. Dit laatste maakt het verwerken van de gegevens een stuk aangenamer.
Door de jaren heen zijn er zo'n 70 camera's geïnstalleerd, in totaal op 47 verschillende plaatsen (Figuur 1).

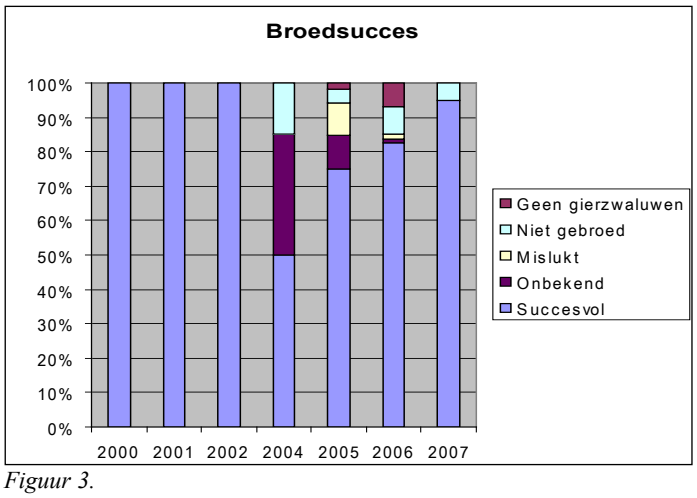
Figuur 1.

In de loop van de jaren (vooral vanaf 2004) zijn er van 170 broedsels gegevens verzameld en opgeslagen (Figuur 2). Van 2007 moeten er nog veel gegevens doorgegeven worden (d.w.z. achteraangebeld worden). Over 2006 zijn er meer broedsels via de camera's waargenomen dan er GBN-camera's waren geïnstalleerd (vergelijk figuur 1 en 2). Voor een deel betreft dit waarnemingen van mensen die zelf een camera hadden aangeschaft. De gegevens moeten hierop nog gecontroleerd worden.

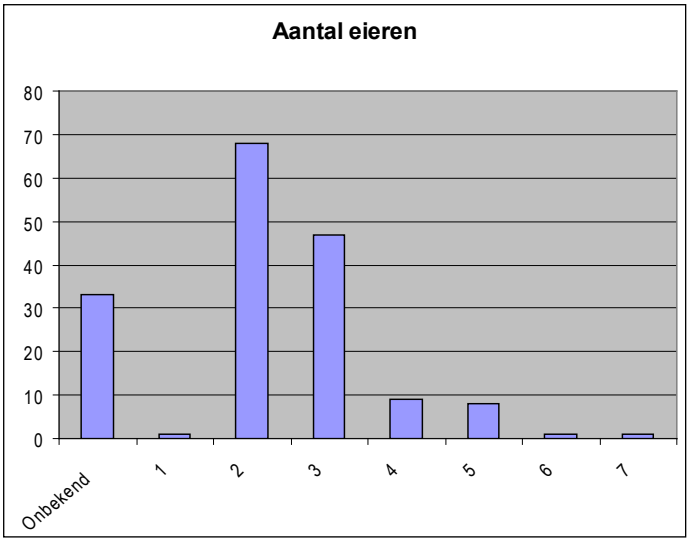
Figuur 2.

In principe is van elke camera en van elk jaar bekend wat het broedsucces was, of dat er geen gierzwaluwen aanwezig waren (Figuur 3). Van 2007 ontbreken waarschijnlijk nog de gevallen waarin geen gierzwaluwen aanwezig waren.

Figuur 3.

Het aantal eieren dat gelegd werd varieerde van 1 tot 7 (Figuur 4). Bij 4 of meer eieren (bij 14% van alle broedsels) betekent dit dat er eieren verloren zijn gegaan die weer zijn aangevuld, of dat er een compleet nieuwe 2e legsel begonnen is. Het maximaal aantal jongen was 3.

Figuur 4.

Een gemiddeld broedsel zag er als volgt uit::

Aantal eieren:	2,6
Aantal jongen:	2,2
Aantal jongen uitgevlogen:	2,1

Met de gegevens zijn nog andere interessante analyses te maken. Zoals van de datum waarop het eerste ei gelegd wordt, verschillen tussen natuurlijke en kunstmatige nestplaatsen, effecten van het weer, enz. Hierover later meer.

Waar halen gierzwaluwen de kalk vandaan?

Een kort bericht over dit onderwerp heeft u kunnen lezen in ons vorige bulletin.

Op 8 februari jl las ik het volgende bericht op het internationale forum, geschreven door Dick Newell.
Dick was op een bijeenkomst van de vogelwerkgroep in Cambridge waar Andy Gosler sprak over vogeleieren en waarom zo veel eieren van kleine vogels gevlekt zijn.
Hij vroeg de spreker waar gierzwaluwen de kalk vandaan halen voor hun eieren. Het antwoord is interessant genoeg om het hier te herhalen:
Insecten, die zijn verorberd tijdens de het verblijf in Afrika, hebben wel wat kalk maar dat is bij lange na niet genoeg voor de gierzwaluwen om eieren te produceren na aankomst in Europa. Andy Gosler vond verschillende skeletjes van nog niet broedende vrouwtjes, vrouwtjes die gebroed hadden, vogels die dood waren gevonden in Afrika en een aantal mannetjes. Van alle monsters werd de botdichtheid gemeten.
Het blijkt dat de vogels met de laagste botdichtheid de vrouwtjes waren die gebroed hadden. De vrouwtjes gebruiken kennelijk de kalk in hun botten om de eieren mee ‘op te bouwen’. Het geteste borstbeen was verandered in een bijna doorzichtig membraam.

In het artikeltje werd echter niet gemeld hoe de vogel de kalk in haar skelet weer opbouwt voor het volgende broedseizoen.

Dat zullen we opzoeken.

Marleen Andriessen

Nepzwaluw vliegt als dronken mus

Artikel van Rik Nijland in de Volkskrant van 4-3-2008

Wageningen - De RoboSwift moet gijzelingen observeren. Vooralsnog vliegt het toestelletje zich te pletter.

Studenten van de TU Delft demonstreren de RoboSwift, het microvliegtuigje geïnspireerd door de gierzwaluw. Het vliegtuigje is uitgerust met observatiecamera’s. (ANP)
Terwijl een ekster maandagmiddag moeiteloos door de harde wind naar een boom aan de Droevendaalsesteeg in Wageningen vliegt, bijt de RoboSwift in het stof. Het microvliegtuigje moet de superieur vliegende gierzwaluw nabootsen, maar manifesteert zich vooralsnog als een dronken huismus. Drie keer gaat de RoboSwift tijdens de perspresentatie in regen en turbulentie tragisch ten onder.
Het idee om de gierzwaluw na te bootsen komt van de Universiteit in Wageningen. Vorig jaar ontdekte de afdeling Experimentele Zoölogie hoe dit razendsnelle vogeltje tijdens glijvluchten zijn vleugels vervormt om efficiënt door de lucht te kunnen scheren. Delftse studenten lucht- en ruimtevaarttechniek hebben op verzoek van de Wageningse onderzoekers geprobeerd dit principe toe te passen in de techniekpraktijk.
Ze bouwden een nepgierzwaluw van antracietkleurige koolstofvezel (ruim 30 centimeter lang, 100 gram zwaar, aangedreven door batterijen), met vleugels die met behulp van een afstandsbediening in verschillende standen kunnen worden bewogen en waarvan de oppervlakte kan variëren. De RoboSwift is uitgerust met drie microcamera’s: twee naar voren gerichte op de vleugels, een op de buik die naar beneden kijkt.
‘We hebben geprobeerd een vliegtuigje te maken dat zo natuurlijk mogelijk oogt, dat uiterst wendbaar is en efficiënter vliegt dan de huidige modelvliegtuigen’, vertelt student Jan Wouter Kruyt. Het doel is vooral wetenschappelijk maar er zijn ook praktische toepassingen denkbaar. Zo zou de nepgierzwaluw kunnen worden ingezet bij het observeren van een gijzeling of groepen demonstranten – de politie is een van de sponsors. Ook zou de RoboSwift opnamen kunnen maken van trekvogels.
Maar dan moet het ding wel kunnen vliegen natuurlijk. Even ziet het daar maandag naar uit. Het toestelletje, dat klinkt als een opgevoerde naaimachine, scheert minutenlang zorgeloos over de velden. Maar dan botst het tegen een plataan, en valt te pletter.
Gelukkig heeft de RoboSwift een broertje. Dat moet volgende week meedoen aan een internationale wedstrijd in India.

P.s. En mooi filmpje via onderstaande link:
http://headlines.nos.nl/forum.php/list_message/49560?data%5Bsource%5D=rss

Geluidverslag over seizoen 2007

Ingrid Nagtzaam

Gierzwaluwen lokken naar een huis in de polder….

Hoe vaak hebben we het al gelezen en gezegd:
Gierzwaluwen zijn hét zomersymbool voor de stads- en dorpsnatuur.
Eind april, begin mei verschijnen ze, na een tocht van ± 8000 km uit Afrika, boven onze steden en dorpen. Ze nestelen onder pannen en in spleten en kieren van onze gebouwen én in onze nestkasten. Met grote snelheid scheren ze door onze straten en over onze huizen. Hun 'srie-rie'- geroep kondigt de zomer aan.

We weten dat gierzwaluwen met lokgeluiden naar nieuwe broedplaatsen zijn te lokken. Vanaf 1997 worden de gegevens hierover bijgehouden. En de vele broedsuccesverhalen die vanaf die tijd gemeld worden, bevestigen dat lokken met geluid werkt. Zelfs de langst bekende lokker, een volhouder van 10 jaar (!), had het 11e jaar broedende gierzwaluwen in zijn kast.
In Leende zijn voor het eerst, zover bij mij bekend, gierzwaluwen met geluid naar een schuur en huis op het platteland gelokt en met succes. De kolonie breidt zich nog ieder jaar uit.
In de polder van Zevenbergen heeft A. van Geel schitterende nestkasten aan haar nieuwe huis gehangen. Haar ouderlijk huis in Standdaarbuiten, waar haar broer nu woont, biedt al van oudsher gierzwaluwen onderdak en in haar nieuwe woning wil zij de vogels ook graag welkom heten. Boven de akkers foerageren regelmatig gier-, huis- en boerenzwaluwen. Trouw klonken afgelopen seizoen de lokgeluiden over het polderlandschap.
Een koppeltje gierzwaluwen heeft daarop gereageerd. Er werd terug geroepen, langs de nestgelegenheid gegierd, aangehaakt. Jammer genoeg had A. van Geel de geluidsbox nog niet in of tegen een kast kunnen bevestigen. Het geluid kwam vanuit het badkamerraam en de vogels dreigden daar naar binnen te vliegen. Komend jaar een koppeltje broedende gierzwaluwen in de polder?

Broedseizoen 2007 was een jaar met weinig zonnige dagen en grote groepen zoekvogels, die op de lokgeluiden afkwamen, zijn er maar weinig geweest.
Na een mooie start in april volgde een regenachtig, meestal koud, vaak winderig gierzwaluwseizoen.

22 Mensen hebben hun bevindingen van afgelopen gierzwaluwseizoen doorgeven.
Bij 3 nestplaatsen was men nog niet aan lokken toe gekomen of men had de kasten nog niet hangen.
De geluiden waarmee gelokt worden zijn divers: Kaiser, Bas 2006, GFN, VVV, EK, geluid Oost, Roxanne van Opheusden. De ene lokker 'zweert' bij Kaiser terwijl en ander het houdt op geluid Bas '06. Velen wisselen de lokgeluiden af.
Ook de tijden waarop 'gedraaid' wordt verschillen. De geluidsboxen hangen bij allen zo dicht mogelijk bij of in de nestplaatsen. Er wordt ook geluid aangezet als er geen gierzwaluwen in de lucht te zien zijn. De een heeft een broedkolonie in de directe omgeving en de ander lokt naar een huis/gebouw in een nieuwe wijk. Alle nestplaatsen waarbij lokgeluiden worden gebruikt hangen op het noorden/oosten of in de schaduw van goot of overstek.

Foto: Ingrid Nagtzaam

In een aantal kasten nestelden spreeuwen, koolmeesjes en mussen.

Resultaten van 19 gierzwaluwlokkers in seizoen 2007:

1e jaar – 9 lokkers:
- Op 5 plaatsen vlogen de vogels langs en riepen terug naar het geluid.
- Op 2 plaatsen haakten de vogels aan aan de nestkasten.
- Op 2 plaatsen is een gierzwaluw de nestplaats binnen gegaan en heeft er waarschijnlijk de nacht in doorgebracht.

Opvallend is dat ondanks de slechte zomer de gierzwaluwen bij alle 9 gereageerd hebben op de lokgeluiden.

2e jaar – 5 lokkers:
- Op 1 plaats hebben gierzwaluwen de nok van de buren in bezit genomen als nestplaats i.p.v. de kast waarbij de lokgeluiden klonken.
- Op 3 plaatsen werd er aangehaakt.*
- Op 1 plaats broedsucces. Deze nestplaats was vorig jaar ontdekt.

* Bij een van deze 3 plaatsen werden de gierzwaluwen dagenlang verstoord door rookwolken van een buurman. Na uiteindelijk ingrijpen van de sterke arm van de wet is het stoken gestopt en zijn de gierzwaluwen terug gekomen en hebben hun onderzoekende activiteiten voortgezet.

3e jaar – 2 lokkers:
- Op 1 plaats werd er aangehaakt.
- Op 1 plaats werd er al wel af en toe in een van de kasten gevlogen maar lang binnen bleven de vogels niet.

5e jaar – 2 lokkers:
- Op 1 plaats broedsucces!
- Op 1 plaats zijn de kasten aan de andere kant van het huis bezet. De kasten waar het geluid nu klinkt worden aangevlogen door de gierzwaluwen en aan de buitenkant onderzocht.

6e jaar – 1 lokker:
- Helaas ben ik dat zelf! Mijn geduld wordt danig op de proef gesteld! Afgelopen seizoen een zeer matige reactie van de gierzwaluwen. Slechts een paar dagen is er tegen de kast aangevlogen en gezocht naar een goede aanvliegroute.

De vragenlijst voor broedseizoen 2008 is schriftelijk, telefonisch of per e-mail aan te vragen bij Ingrid Nagtzaam, Lindestraat 67, 4731 CM Oudenbosch, 0165-315565, nagtzaamingrid@hotmail.com

Brainstormen over de Gierzwaluw

Een samenvatting van het verslag van Jip Louwe Kooijmans van de bijeenkomst van 14 april j.l. bij VBN.

Inleiding
Er zijn verschillende redenen voor Vogelbescherming Nederland om zich gestructureerd bezig te gaan houden met vogels in de stedelijke omgeving. Veel vogels verblijven in of in de directe omgeving van steden en voor sommige soorten is de stad zelfs de belangrijkste habitat. De Gierzwaluw is voor broedplaatsen volledig afhankelijk van gebouwen.

In deze bijeenkomst wordt gepraat over een aantal aspecten van gierzwaluwbescherming en wordt naar antwoorden gezocht op kennisleemtes van deze soort. Onderstaand relaas is een beknopte samenvatting van het besprokene.

Aanwezig: vertegenwoordigers van VBN, SOVON, GBN en Stichting Gierzwaluwenwerkgroep - Nederland (zie blz.3 artikel F. van Vliet)

Populatie grootte
De gierzwaluw is een moeilijk te inventariseren soort. Niet alleen zijn de aantallen moeilijk te tellen, het is ook moeilijk het aantal broedparen te bepalen, omdat een deel van de populatie bestaat uit niet broedende vogels. Het tellen van het werkelijk aantal bezette nesten is zeer arbeidsintensief. Dit percentage schommelt tussen 10 en 40% en verschilt per locatie van jaar tot jaar. Het is wenselijk om tot een inventarisatiemethode te komen waarmee een trend berekend kan worden. Voor het bepalen van een trend is het niet per sé noodzakelijk een exact aantal broedparen te weten; een gestandaardiseerde steekproef is in feite voldoende. Het verloop van de grootte van de populatie op basis van zo'n steekproef –hoe grillig ook- zal op termijn aangeven hoe de populatie van deze soort zich in Nederland ontwikkelt. Daarmee is bijvoorbeeld aan te tonen of de huidige beschermingsmaatregelen afdoende zijn.

De grootte van de huidige Nederlandse populatie is nog steeds onduidelijk. Bij de eerste telling van M.U.S. in 2007 werden 18.000 gierzwaluwen geteld. Er wordt een voorkeur uitgesproken voor het voortzetten van de gierzwaluwtellingen van M.U.S. en daarnaast een andere –soortspecifieke- methode te hanteren. Bijvoorbeeld door een meetnet [á la weidevogels] waarbij gerichte tellingen plaatsvinden van bezette nestplekken of plaatsgebonden avondzwermen in vaste plots. De werkgroepen is gevraagd een overzicht samen te stellen van dergelijke gebiedjes waar momenteel (en in de afgelopen jaren) al dergelijke precieze tellingen worden uitgevoerd. Hieruit is in mogelijk ook een trend te berekenen en door extrapolatie mogelijk zelfs een populatie schatting te maken. SOVON buigt zich hierover.

Succes van kunstmatige nestgelegenheid
Hoeveel nestkasten, neststenen en nestpannen en andere kunstmatige nestgelegenheid er voor gierzwaluwen in Nederland geplaatst is, is moeilijk te zeggen. Het percentage dat bezet is verschilt sterk per locatie. Bij sommige projecten is meer dan de helft van het aantal geplaatste kasten bezet, bij andere niet één. Een landelijk percentage zal niet representatief zijn voor het nut, omdat op veel ongeschikte plaatsen nestgelegenheid wordt geboden. De kans op bezetting is groter als er gierzwaluwen in de buurt nestelen. Ook de tijd waar binnen nestplaatsen ontdekt worden door gierzwaluwen verschilt sterk. Sommige kasten worden al in het eerste jaar in gebruik genomen andere nooit. Als gemiddelde 'wachttijd' noemt men 10 jaar. Als de plek dan niet bezet is kan men hem eventueel verhangen. Jonge gierzwaluwen vestigen zich meestal niet op de plaats van geboorte.

Het gebruik van geluid werkt om gierzwaluwen naar de kast te lokken. Vooral als de speaker zo dicht mogelijk bij de invliegopening hangt. Het type geluid dat gebruikt wordt maakt, op basis van de ervaring van de aanwezigen, niet zo veel uit als soms gesuggereerd wordt. Geluid wijst gierzwaluwen dat daar een mogelijkheid voor gierzwaluwen is.

Er is geen absolute voorkeursrichting bekend voor de invliegopening van gierzwaluwen. Maar nesten op zuid gevels worden soms te warm. Als toch kunstmatig nestgelegenheid wordt aangeboden kies dan voor de ideale situatie en plaats ze niet op westelijke of zuidelijke gevels. Vogelbescherming Nederland zal dit ook uitdragen voor gierzwaluwen maar niet voor huismussen, omdat voor die soort andere criteria gelden.

Er zijn in Nederland 60 gierzwaluwnesten voorzien van een webcam. Het streven van 50 webcams in 2010 is dus ruimschoots gehaald. De gegevens zullen worden doorgegeven aan het nestkaartsysteem van SOVON. Deze apparatuur wordt steeds goedkoper en de technologie eenvoudiger toepasbaar, dus er bestaat mogelijkheid tot uitbreiding. Hiermee krijgen we belangwekkende informatie beschikbaar over het broedsucces; informatie die onmisbaar is voor het beoordelen van het wel en wee van de populatie.

Bescherming
Het is niet per definitie zo dat door klimatologische veranderingen [warmer en natter] de voedselsituatie voor de gierzwaluw in Nederland beter wordt. Voor sommige insecten wordt de situatie beter, voor andere niet. Als de voedselsituatie [tijdelijk] verslechtert blijken gierzwaluwen op zeer gevarieerde prooien te jagen en worden zelfs libellen gevangen.

De vraag of gierzwaluwen tegenwoordig meer verspreid en in minder grote kolonies broeden dan voorheen blijft onbeantwoord. Het is ook niet duidelijk of de gierzwaluw daardoor juist meer of minder kwetsbaar zou zijn.
De uitleg van artikel 11 van de Flora- en faunawet is aangepast ten gunste van de gierzwaluw. De meest recente tekst over de bescherming van nesten is door LNV bekend gemaakt op 18 december 2007. Het zou ideaal zijn als standaard gierzwaluw stenen worden ingemetseld bij nieuwbouw en renovatie. Wel onder de voorwaarde dat ze goed geplaatst zijn. Dus niet elk huis 1, maar bij een rijtje van 10 huizen 10 kasten aan de oostelijke kopse kant. Er worden veel geschikte gebouwen op geleverd zonder kasten.

Robert sluit de vergadering af met een positief verhaal over nieuwe gierzwaluw soorten die met de klimaatverandering mogelijk naar Nederland komen. Op grond van de "Climatic Atlas" van BirdLife International gaat het om alpengierzwaluw en vale gierzwaluw.

Fred van Vliet, voorzitter

REGIONIEUWS

IJmuiden

Toen de sloop en herbouw van 39 woningen in het “Rode Dorp” in het voorjaar van 2007 werd aangekondigd hebben wij een zienswijze ingediend. Hierin hebben wij er op gewezen dat op grond van de Flora- en Faunwet niet altijd zomaar gesloopt mag worden. De voorgenomen sloop zou ook in de broedtijd vallen. Diverse te slopen panden bevatten nesten van vogels, waar onder een kolonie gierzwaluwen. Overleg leidde er toe dat de pannen van de slooppanden werden verwijderd. Bovendien werd er compensatie verkregen voor de nesten die verloren zouden gaan; gemiddeld 1 nest per pand. Uiteindelijk werden 13 neststenen van het type Vivara en 1 neststeen van het Artiprex ingemetseld en verder tot 40 nestplaatsen aan-

gevuld met gierzwaluwdakpannen. Dit alles is bereikt door de gewaardeerde inzet van de hierna genoemde hoofdrolspelers van dit project. De Stichting wooncorporatie Kennemerhave, IJmuiden; Architectenbureau Meijran Partners BV, Beverwijk; Stolk Bouwmaatschappij BV, IJmuiden.
De foto’s zijn gemaakt door Teun Hoek en Niels Kok.
Allen die aan dit fraaie resultaat hebben bijgedragen hartelijk dank!

Namens de gierzwaluwengroep in Midden-Kennemerland,
Piet Kok en Huub Veerkamp

Foto:M. Smidt *Woerdense Vrijwilligers in actie*

Uit: De Weekkrant Woerdense krant

Gierzwaluw moet terug. IVN komt bedreigde vogel met nestkasten te hulp.

In Woerden gaat het aantal gierzwaluwen achteruit. Veel broedplaatsen zijn verloren gegaan door renovatie sloop en nieuwbouw. Het IVN Woerden gaat zich inzetten om bewoners, architecten, bouwbedrijven en de woningbouw te enthousiasmeren om nieuwe nestgelegenheid voor de gierzwaluw te creëren.
Voor de lange termijn heeft IVN Woerden i.s.m. de gemeente een gierzwaluwenbrochure ontwikkeld. Deze brochure is financieel mogelijk gemaakt door gemeente Woerden. Dit schrijven wordt uitgereikt aan de bewoners die een aanvraag voor een bouwvergunning indienen. De brochure wordt ook verspreid onder architecten, bouwbedrijven en de woningbouwvereniging. Voor de korte termijn gaat het IVN zich bezighouden met het plaatsen van gierzwaluwkasten. Met medewerking van de woningbouw vereniging SWW zullen huurders in flatgebouwen binnenkort schriftelijk worden benaderd met de vraag of ze gratis een gierzwaluwnestkast willen laten plaatsen. In maart zullen de nestkasten vervolgens door IVN Woerden worden opgehangen. Er wordt wel gevraagd of de toekomstige gierzwaluwenkast bezitters willen bijhouden of er genesteld wordt en of dat succesvol is verlopen. Er zijn veel organisaties bij het maken van de nestkasten betrokken. Met subsidie van het VSB fonds werd het hout gekocht. Fa. Gerritsen leverde het roestvrij stalen beslag. Het hout werd op maat gezaagd door een medewerker van Praxis en leerlingen van het Minkema college maakten de invlieggaten. Zij hebben een aantal kasten in elkaar gezet evenals vrijwilligers van het IVN en de KNNV.

Samenvatting: Marjo van derLelie

Zaandam: Glorieuze overwinning voor Werkgroep Gierzwaluwen

In de Russische buurt te Zaandam heeft de Zaanstreek haar grootste en meest actieve kolonie. Deze is de laatste jaren sterk achteruit gegaan. De renovatie en nieuwbouw in deze buurt was absoluut noodzakelijk. De bekendheid met de gierzwaluwen bleek echter nihil en actie om het verdwijnen van nest plaatsen tegen te gaan was er niet. Toch zagen vogelliefhebbers met verdriet de paniek van de vogels. Tientallen vogels hebben na sloop in de nieuwbouw tevergeefs naar hun oude vertrouwde nestplaatsen gezocht.
In die tijd werd een Werkgroep Gierzwaluwen Zaanstreek opgericht. Doel was bekendheid te geven aan deze unieke vogel. Maar vooral om alternatieven te ontwikkelen waardoor nesten die weg moeten vervangen kunnen worden. Dan komt je al snel bij de basis terecht en dat is de gemeente die de sloop en bouwvergunningen afgeeft. Logisch gevolg is dat die eerst geïnformeerd moeten worden.
Vanaf 2003 investeert de Werkgroep Gierzwaluwen in het bekend maken van de nood van de gierzwaluwen bij B & W van Zaanstad. Wietske Kingsma en Els van der Pol beroepen zich op de Flora- en faunawet. Op de schriftelijke smeekbede van de werkgroep aan B&W van Zaanstad is in 2007 eindelijk een positief antwoord gekomen. De belangrijkste boodschap luidt: ’Door eenvoudige voorzieningen bij de bouw van projectgebied Iverdan toe te passen kunnen nieuwe nestgelegenheden voor gierzwaluwen worden gecreëerd’. Proficiat werkgroep Gierzwaluwen Zaanstreek, de jarenlange inspanning is nu eindelijk beloond!
De werkgroep heeft ook in architect Soeters een fantastische medestrijder gevonden. Hij is bekend met het vormgeven van een gebouw volgens de wensen van de gebruiker. Maar hij staat ook open voor de vraag van de natuur.

Samenvatting regionale krant van Marjo van der Lelie

Foto: R. Wortelboer *Model 'De Bilt'*

De Bilt

Ik heb dit jaar besloten mijn nestkast aan te passen en hem te voorzien van een coating om bakstenen te suggeren. Het resultaat ziet u hierboven. Hij bestaat uit 3 inwendige ruimten, 2 invliegopeningen aan de voorkant en 1 aan de rechter zijkant. Elke ruimte heeft een luikje om bij de geplaatste camera's te kunnen komen. Nu maar hopen dat de gierzwaluwen er in geloven. Een spreeuwennest is ook leuk om te zien (zoals nu), maar toch liever de beoogde bewoners.

Rick Wortelboer

Foto: f. van der Lelie *Model Helmond, opgeleukt*

Amersfoort: Buurvrouw wilde ook een kast

De neststenen en -kasten (10 stuks) aan ons huis zijn bijna allemaal in gebruik genomen door gierzwaluwen. Bij onze naaste buren is in de nok van het dak, onder het overstek een kast geplaatst met 2 nestplaatsen (model Helmond). Deze kast is inmiddels ook door de gierzwaluwen gevonden (af en toe ook door een spreeuwenpaar).

Tot onze verrassing wilde de daarnaast wonende buurvrouw ook een kast aan haar huis. Fred heeft voor het seizoen 2008 weer een dubbele kast getimmerd. Deze kast is heel mooi geworden omdat de bakstenen van de muur zijn nagemaakt op de kast, geïnspireerd door de kast van Rick Wortelboer, die hij bij een bestuursvergadering naar ons mee had genomen (zie foto linksonder). Harm Peeters heeft dit procedé na veel experimenteren bedacht. De basis is polyurethaan houtlijm en veel zand en natuurlijk verf. De nepstenen aanbrengen vielen hem erg mee en was leuk om te doen. Je kan op deze eenvoudige manier de kast visueel integreren in de bestaande bouw.
Half april 2008 was het zover dat Fred de kast in de nok van het huis kon gaan bevestigen. Het is niet zijn favoriete klus om op 8,50 meter hoogte op een ladder te staan klussen. Hij heeft het toch voor elkaar gekregen. Door de baksteenstructuur valt de kast nauwelijks op. Misschien worden deze nieuwe nestelplekken heel snel ontdekt.

Marjo Van der Lelie

Foto: M. van der Lelie *Waardevermeerdering pand*

FOTOSPECIAL: Een kijkje in de Kronbergkolonie van Erich Kaiser,

die uit meer dan 45 nestplekken bestaat *Foto's: E. Kaiser*

Gierzwaluwen welkom in Meerhoven

door onze correspondente Yvonne van Sebille

Stadsecoloog Leonhard Schrofer probeert bewoners, projectontwikkelaars en aannemers in Meerhoven enthousiast te maken om nestkasten in de nieuwe woningen te plaatsen. Met voldoende draagvlak, kan de gemeente een project starten, waardoor inbouwen ook financieel aantrekkelijk wordt. Dankzij een dergelijk project werden in het Vonderkwartier een paar honderd speciale dakpannen geplaatst.

In het kader van duurzaam bouwen willen we in renovatie- en nieuwbouwwoningen meer nestgelegenheid voor gierzwaluwen, huismussen, mezen en vleermuizen creëren. Bij de bouw van Zandrijk en Grasrijk zijn zo'n honderd kunstnesten, in de vorm van kastjes, ingemetseld in muren van woningen en appartementen.

Veel bewoners weten niet eens dat ze er zitten. De kleine rechthoekige gaatjes op een hoogte van drie meter, vallen amper op. Het veroorzaakt geen overlast, want de ouders brengen de poepjes van de jongen netjes weg. In Waterrijk wordt nog volop gebouwd, dus dat is een prachtkans. De projectontwikkelaars hebben al toegezegd dat ze meedoen. De nestpannen en -stenen zijn makkelijk te bestellen, dus ook particulieren kunnen hun steentje bijdragen", aldus de stadsecoloog.

Frans Hijnen, lid van GierzwaluwBescherming -Nederland en vogelwerkgroep De Kempen, volgt de gierzwaluwen in Meerhoven op de voet. Volgens hem hebben de kleine vogels enkele jaren nodig om zich te vestigen in een nieuwe buurt. Ze burgeren langzaam in, maar vervolgens zijn het trouwe bewoners, die zich thuis voelen in de buurt van mensen. Hij is blij dat de eerste koppels de weg hebben gevonden. Dus waarschijnlijk volgen er meer.

Berry van Elderen heeft dit jaar regelmatig zes tot acht gierzwaluwen in Zandrijk zien vliegen. Daarnaast heeft hij dankzij zijn vogelvriendelijke tuin al heel wat verschillende soorten gespot.

Bolsward

Het lijkt wel alsof ze momenteel zo net na aankomst veel luidruchtiger zijn dan andere jaren.

Bij Noortje in Bolsward (er vlogen eergisteren om 16.30 uur 41 gierende gierzwaluwen boven mij!) heb ik de gehele cameraset vervangen. Bij het verwijderen van de dakpannen bleek er een 2de nest te liggen ca 10 cm oost van het eerste nest. Er lag nog een ei in. Op de foto zie je de camera gericht op de plek waar het paar broed. Een klein cirkeltje tegen de panlat en de tengel en een verdwaald klosje welke nu onder het nestmateriaal zit. Het tweede nest ligt er achter.

Noortje had vorig jaar al het idee dat er meerdere gierzwaluwen onder de pannen zaten door de chaos die er door de camera werd geregistreerd. Uiteindelijk zagen we 2 flinke jongen in juli.

De camera zit nu iets naar achteren en ik hoop dat er nu wat beter beeld zal zijn. Dan moeten ze natuurlijk wel terugkomen. Maar met meerdere paren is de kans gelukkig groter geworden.

Fred van Vliet

Foto's: F. van Vliet *Voor het goede doel*

Den Helder

Bij renovatie wordt deze speciale plaat gebruikt door "De Woningstichting" in Den Helder e.o. Hier over heen komen de dakpannen en de gierzwaluwdakpan en is daarmee een ruimte voor nesten verkregen die kan ventileren en toch voorkomt dat ratten en muizen op de rest van het dak kunnen komen. Op die manier wordt aan het bouwbesluit voldaan.

Fred van Vliet

Foto: F. van Vliet *Onderplaat met vogelvingers*

Van de site: Natuur Milieu Overijssel

Rubriek: Overig Actueel

Zwaluwen, tel mee!

Kom naar De Koppel op 22 maart!

De Gierzwaluwwerkgroep houdt op 22 maart een grootschalige telling in de gemeente Hardenberg. Ook huiszwaluwen en boerenzwaluwen worden geteld. Er wordt geïnventariseerd bij gebouwen die gerenoveerd worden of er gierzwaluwen in zitten. Bij nieuwbouw wordt bekeken of er mogelijkheden zijn voor neststenen. Door regelmatige tellingen kan men de vooruit- en achteruitgang van gierzwaluw, huiszwaluw en boerenzwaluw monitoren.

Waarom deze twee andere zwaluwsoorten erbij? Dat kunt u horen in De Koppel.

Het is de bedoeling dat er een vaste telgroep samengesteld wordt, die jaarlijks gegevens gaat verzamelen.

We bezoeken in ieder geval de plaatsen Sibculo, Kloosterhaar, Bergentheim, Hardenberg, Lutten en Slagharen. Er zullen 3 à 4 bezoeken nodig zijn om goed te constateren of er nesten (gier)zwaluwen zijn. Wilt u meetellen? Kom dan zaterdag 22 maart tussen 13.00 en 16.00 uur naar De Koppel. Een berichtje wordt op prijs gesteld.

U wordt dan direct ingedeeld in de telgroepen. Alle vragen worden ter plekke beantwoord.

Graag tot ziens bij De Koppel, Vechtstraat 8 te Hardenberg, tel. (0523) 27 33 88, mail info@dekoppel.com.

Gierzwaluwdakpannen in Enschede in '06/'07

De dochter (mw. D.Nijland) van een bewoonster van ’t Pathmos verzocht de Woningcorporatie de Woonplaats in Enschede om hulp omdat ze zich zorgen maakte over een grote renovatie van de oude huizen in de wijk waarbij de nestplaatsen van de gierzwaluwen zouden verdwijnen. Ze schrijft dat vogels vaak een vergeten groep zijn bij dit soort projecten. De oude pannendaken met allerlei kieren bieden al jarenlang een goed onderkomen aan typische stadsvogels als mussen en gierzwaluwen. De goed geïsoleerde daken en spouwmuren die er voor terugkomen zijn voor vogels een regelrechte ramp. De oude mevrouw Nijland stuurde informatie naar de woningcorporatie en vroeg of er gierzwaluwdakpannen geplaatst konden worden.

De woningcorporatie nam contact op met Gierzwaluwbescherming - Nederland en in augustus 2006 ging Marleen Andriessen op bezoek bij de Woningcorporatie waar tekeningen van verschillende modellen werden bekeken en tegelijkertijd tekeningen van de betreffende huizen werden bestudeerd. Ook werd er nog een wandeling gemaakt door de wijk om vast te stellen op welke plekken de pannen het best geplaatst konden worden.

De oude mevrouw Nijland heeft de dakpannen ook nog gekeurd en goed bevonden. Omdat er al vogels onder het dak gebroed hadden werd er gekozen voor dakpannen zonder het bekende opstaande randje. Inmiddels liggen ze op de daken.

Hopelijk worden ze door de vogels gevonden.
De buurt is er blij mee. Dankzij de oude mevrouw Nijland komt het misschien toch weer goed met de gierzwaluwen.

De jonge mevrouw Nijland stuurde een bedankbrief naar de Woningcorporatie en een persbericht over het project naar een viertal dag- en weekbladen.

Marleen Andriessen

Mevrouw N. Nijland, een van de actieve bewoonsters en de heer Y. Cosut die de getoonde gierzwaluwdakpannen mocht plaatsen.

Evoluon in Eindhoven

Een van de mooiste gebouwen in Brabant en misschien wel van Nederland, staat in Eindhoven en is het Evoluon. U mag natuurlijk een andere voorkeur hebben, maar ik heb nog maar weinig mensen gesproken die het geen mooi gebouw vinden.
Momenteel is het een World Class Conference Room, maar in het verleden was het een soort expositieruimte van de allerlaatste nieuwe uitvindingen en ontwikkelingen van Philips.
De allernieuwste, snelste en meest geavanceerde dingen hadden daar een onderdak en werden tentoongesteld.
Wat niet veel mensen weten is dat het Evoluon, uit 1966, ook al tientallen jaren een kolonie gierzwaluwen huisvest.
Ongeveer tien koppels hebben daar hun onderdak en verdwijnen onder het dak van de “vliegende schotel” naar binnen.
Het verdwijnen past eigenlijk helemaal in de sciencefiction-achtige uitstraling van de schotel.
Zo zie je ze onder de overkapping vliegen en zo zijn ze weg.
De zwaluwen vliegen tegen de zijkant van de platen die overlappen. Niet overal kunnen ze ertussen maar op een paar plaatsen is het net genoeg. In de rand van de overkapping, overlappen enkele betonplaten elkaar waarbij er net genoeg ruimte is om binnen te komen, en waardoor er blijkbaar net genoeg ruimte is om er een nestje te maken.
Ik kan er niet goed meer bijkomen omdat het terrein eromheen afgesloten is en alleen open bij conferenties.
Maar heel prachtig om ze te zien vliegen onder de gigantische overkapping, Ze zitten in ieder geval altijd droog.
Buiten dat, passen de vogels ook helemaal bij het geavanceerde beeld wat daar neergezet wordt want ze zijn hun tijd ook al ver vooruit. Momenteel is de luchtvaartindustrie bezig met een onderzoek naar hun vliegvermogen en hun, niet te evenaren, manier van bewegen. Het is het meest vooruitstrevende wat er te bedenken is op het gebied van onder andere ergonomie en efficientie, en men is nog niet in staat het te imiteren. Een poging heeft de naam van Roboswift.
Wat dat betreft huisvest het gebouw dus nog steeds het ultieme op vlieggebied.
De vogels passen helemaal in het concept van Philips en het gebouw, terwijl waarschijnlijk van die firma niemand het weet, en ze zijn zelf natuurlijk ook World Class.
Over dit laatste zijn we het, als liefhebbers, waarschijnlijk wel allemaal eens.
Ik wilde u deze samensmelting van mooie dingen niet onthouden.

Frans Hijnen, Eindhoven

Foto's: F. Hijnen

Atelier Pro uit Den Haag heeft een gierzwaluwenhart

In het Architecten café van Amersfoort werden op 4 februari j.l. 2 ambitieuze plannen gepresenteerd.
Het grootste project, het nieuwe ziekenhuis wordt gerealiseerd door atelier PRO architecten. De heer ter Beek van Pro vertelde me dat zijn architecten bureau al jaren gierzwaluwneststenen verwerkt in nieuwbouw en bij renovatie. Traditiegetrouw biedt Atelier PRO gierzwaluw neststenen aan aan elke opdrachtgever. Zij hopen hiermee een signaal af te geven en de populatie van deze in Nederland bedreigde vogelsoort in stand te houden. Voor Atelier Pro is het met grote inzet streven naar een duurzame stedelijke omgeving vanzelfsprekend. Door heel Nederland staan inmiddels door Pro gerealiseerde projecten waar gierzwaluwstenen in zijn verwerkt. In het nieuw te bouwen ziekenhuis Meander zijn 50 neststenen ingetekend.
In Amersfoort tekent Architectenbureau Han van Zwieten altijd gierzwaluwstenen in in zijn opdracht tekeningen. Ook in de verkoop brochures staan de neststenen aangegeven. Dit is erg belangrijk omdat de aspirant koper op deze manier weet dat er gierzwaluwstenen in zijn of haar nieuwbouw huis zitten.
In de pauze van deze presentaties mocht ik mijn boekje ‘Gierzwaluwen & Bouwprojecten in Amersfoort’ aan de wethouder van milieu overhandigen.

Marjo van der Lelie

Boekje over Amersfoortse projecten

Marjo van der Lelie heeft een boekje uitgegeven met de titel: *Gierzwaluwen & Bouwprojecten in Amersfoort.*

In Amersfoort worden heel veel oude gebouwen afgebroken en vervangen door nieuwbouw. Daardoor gaan er veel bestaande nestlokaties voor gierzwaluwen verloren. Marjo van der Lelie spant zich al jaren in om Gierzwaluwen nieuwe nestgelegenheden aan te bieden. Daarnaast vangt zij in de zomermaanden jonge of verongelukte gierzwaluwen voor Vogelopvangcentrum Soest op.

Het boek geeft een prachtig overzicht (vormgever Sonja Kramer) van hetgeen er zoal gerealiseerd is aan nieuwe huisvesting voor Gierzwaluwen in de stad Amersfoort. Alle grote projecten worden uitvoerig (letterlijk) in beeld gebracht met daarbij de informatie over de architect/bouwbedrijf en of er al broedgevallen aan deze projecten bekend zijn. Dat blijkt in de praktijk erg mee te vallen. Veel enkele jaren gelden ingemetselde neststenen blijken al door de Gierzwaluwen ontdekt te zijn en bewoond.
Verder staan er enkele gedichten over Gierzwaluwen, onder andere van Ivo de Wijs, Guido Gezelle, Felix Rutten en anderen in; daarnaast een beschrijving van de leefgewoonten en leefgebieden van Gierzwaluwen en een vergelijking met ”echte” zwaluwen, de Boeren-, Huis en Oeverzwaluw.
Ook toekomstige projecten die op stapel staan komen aan bod in dit boek. Ook constructietekeningen van de gebruikte soorten neststenen zijn opgenomen en hoe deze in te bouwen. Ook voor zelfbouwers zijn er aanwijzingen waar op te letten bij de bouw en voorbeelden van hoe het reeds gerealiseerd is. Ook gierzwaluwdakpannen en camera’s om Gierzwaluwen in hun nest te bekijken passeren de revue. Aan het einde van het boek handige telefoonnummers en websites voor informatie over Gierzwaluwen.
De uitgave van het boek is mogelijk gemaakt door de Gemeente Amersfoort, Heilijgers bv, LATEI en Van Hoogevest Bouw.

WimSmeets

Gierzwaluwen, bouwprojecten in Amersfoort. (2007) 92 Pagina’s, 15x21 cm. Geïllustreerd met veel kleurenfoto’s en tekeningen van ver-scheidene fotografen en tekenaars. ISBN/EAN: 978-90-9022303-2. Uitgave: Gierzwaluwen Amersfoort, te bestellen op www.gierzwaluw.com, of te koop bij boekhandel Veenendaal en de Algmene Boekhandel in Amersfoort en het CNME Landgoed Schothorst, eveneens in Amersfoort, prijs € 10,00.

Soest: Flat voor gierzwaluwen

In Soest is aan de koele kant van de muur van een grote ronde toren van de waterzuivering een nestkast opgehangen. Het initiatief om op deze plaats een gierzwaluwwoning te plaatsen komt van Jaap van den Berg van het IVN Soest. Deze gierzwaluwflat met 13 appartementen is door hem ontworpen, getimmerd en opgehangen.
Er wordt in de nabije toekomst met geluid gewerkt om te proberen gierzwaluwen naar deze nieuwe nestgelegenheid te lokken.

Cameraverslag uit Amersfoort begin seizoen 2008

We hadden in april 2008 nog geen gierzwaluw gehoord of gezien. ‘s Avonds 24 april zagen we tot onze verbazing dat er een gierzwaluw teruggekeerd was in de nestkast. Dit heeft zich geluidloos voltrokken.
‘s Ochtends 25 april zaten ze met zijn tweetjes. Naar het gedrag van de vogels te oordelen herkenden ze elkaar. Ze zijn elkaar en zichzelf eindeloos aan het poetsen. Om beurten zijn ze het nestje aan het bijwerken. Ze plakken veertjes, strootjes e.d. kundig aan elkaar. Ze blijven zelf in het midden zitten en bouwen een muurtje om zich heen.
Na de hernieuwde kennismaking van 11 dagen werd op 7 mei het 1ste ei gelegd. Aan het gedrag van het paartje merk je dat een eitje op komst is. Het lijkt wel of het mannetje het vrouwtje steunt bij deze ‘bevalling’. Hij ligt de hele tijd bij haar. Buiten was het prachtig weer maar ze verlieten pas samen de kast toen het ei was gelegd. Het net gelegde eitje blijft lang alleen liggen in een nestje van veel zachte veertjes. In de ochtend van 10 mei herhaalde zich dit ritueel en het 2de eitje werd gelegd. Het gierzwaluwpaartje komt heel regelmatig samen terug in het nest. Ze blijven een tijdje met zijn tweeën naar buiten zitten kijken. Er wordt flink geschreeuwd naar voorbij vliegende concurrenten. Op ieder gierzwaluw geluid wordt heftig gereageerd. Op de eerste Pinksterdag 12 mei ligt het derde eitje in het nest.
In het seizoen van 2007 werden 12 neststenen/kasten bewoond. Dit jaar zijn er tot nu toe slechts 5 bezet. Het is wel opvallend dat zowel de man als de vrouw van de andere met camera voorziene nestkast (nog) niet zijn teruggekeerd.

Marjo van der Lelie

Doorn

De nestkasten in 2007 van Rob Willebeek le Mair.
Bij het kastje achter de regenpijp heb ik, voor het broedseizoen 2007, 2 ingangen gemaakt. De ene zit aan de voorkant en de andere ronde opening zit in de bodem van de nestkast. De gierzwaluwen bezochten de kast alleen via het onderste gat. Het aan en invliegen ging moeizaam. Om de vogels te helpen heb ik achter het ronde gat van"piepschuim "een trapje gemaakt. Deze werd nog dezelfde dag in gebruik genomen. De jonge vogels zijn uitgevlogen door het gat aan de voorkant. Het uitvliegen door de onderkant van de kast werd waarschijnlijk bemoeilijkt door de piepschuimen trap.
Bij een andere kast heb ik de achterwand met 1 cm dik piepschuim bekleed en dit met zwarte waterdragende verf geverfd. Na het seizoen, toen ik de kast inspecteerde,lag het piepschuim tegenover het invlieggat verkruimeld op de bodem . Het was niet als nestmaterieel gebruikt. Ik denk dat ze met een behoorlijke vaart de nestkast binnen komen en hun klauwtjes gebruiken om af te remmen. Alleen op deze plaats was het piepschuim beschadigd.

Foto: R. Willebeek le Mair

UIT HET ARCHIEF

BREHM, HET LEVEN VAN DE DIEREN

Overgenomen uit:
DEEL 3, VOGELS; Uitg.Mij. Enum Amsterdam 1930

Alle soorten van gierzwaluwen hebben weinig vijanden. Hier te lande maakt alleen de boomvalk jacht op deze zoo buitengewoon snel vliegende vogels, die zich niet anders dan vliegend vertoonen.
Op den trek worden zij bedreigd door valken van dezelfde familie. De jongen worden soms belaagd door klimmende knaagdieren, maar alleen dan wanneer ze in nestkastjes of in holle boomen verblijf houden.
De mensch vervolgt hen in ons land alleen daar waar ze voor de spreeuwen lastig en gevaarlijk worden, men doet echter verstandiger, zooals *Liebe* aanraadt, vlakke kastjes van ± 50 cM. lengte, 15 cM. breedte en 7^ cM. hoogte met een rond gat van 5 cM. doorsnede voor hen te bouwen en van binnen met een soort nest te bekleeden, hierdoor worden de spreeuwen in de buurt meer afdoende beschermd.
De heer Daumerlang vertelt in een aan mij gerichten brief hoe hij een jarenlangen strijd tusschen gierzwaluwen en spreeuwen heeft meegemaakt. Aan het venster tegenover mijn studeerkamer bevindt zich een spreeuwenkastje, dat door zijn gunstige plaats gegeregeld bewoond wordt, zoo niet door spreeuwen, dan toch door musschen en tijdens den zomer door gierzwaluwen.
De spreeuwen blijven altijd overwinnaars tegenover de musschen, maar niet in hun strijd tegen de gierzwaluwen.
De laatsten laten zich nergens door afschrikken en nemen van het kastje bezit; hoewel bij hun aankomst het vrouwtje van den spreeuw broedt. Als ik niet tusschenbeide kom, worden de broedende spreeuwen na een lang en hevig gevecht verdreven. Het wijfje van de gierzwaluw is het er alleen om te doen geheel onder in het kastje te komen, om van het nest bezit te nemen en slaat in haar pogingen geen acht op het pikken der verwoede spreeuwen. Als de spreeuwen verdwenen zijn, worden de eieren gebroken of de jongen gedood door hun klauwen.
Daar ik veel van gierzwaluwen houdt, omdat ze zoo levendig zijn, heb ik een afzonderlijk nestkastje voor hen opgehangen, maar ik kon constateeren, dat ze dit niet gebruikten, omdat er geen nest in was. Het is hun namelijk om het laatste te doen. Om de gierzwaluwen te verjagen, verwijderde ik ze eenvoudig met de hand van het spreeuwenkastje.
Ik ging aan het raam staan en nam ze, toen ze in het gat wilden kruipen, vast, want deze trotsche vliegers kennen geen gevaar en zijn in het geheel niet bang voor menschen. Menigmaal ving ik in den loop van enkele uren 4-6 stuks; maar even zoovelen ontkwamen me. Om te zien of ze door het verlies van hun vrijheid voorzichtiger waren geworden, hield ik ze eenigen tijd opgesloten en bestreek daarna den kop en de vleugels met witte olieverf. Ze gaven er niets om; zoolang de jonge spreeuwen niet volwassen waren, herhaalden ze hun pogingen om het nest te veroveren. Om dit te verhinderen vervaardigde ik, eindelijk ongeduldig geworden, een kraag van bordpapier en deed dit een wijfje, dat steeds weer terugkeerde, om den hals. Maar dien kraag had ze gauw van haar kop af en opnieuw begon de aanval. Het mannetje van het spreeuwenpaar verzette zich dapper, maar het hielp niets.
Tot tweemaal toe stortte het zich met zooveel kracht op één der belagers, dat beiden zich aan elkaar vasthaakten, en op den grond vielen. Ook ik ondersteunde den dapperen verdediger van zijn familie, doordat ik de gierzwaluwen met zand bestookte, maar onze gemeenschappelijke pogingen bleven zonder resultaat.
De gierzwaluw voedt zich met zeer kleine insecten, het is moeilijk te bepalen, tot welke soorten deze behooren, daar zij voor het meerendeel in de maag van den gedooden vogel door de spijsvertering zooveel geleden hebben, dat zij onkenbaar zijn. Stellig vliegen de insecten, die haar voornaamste voedsel uitmaken, in zeer hooge luchtlagen
en komen zij hier alleen bij gunstige weergesteldheid voor.

Want dit alleen kan een verklaring leveren van de zoo late komst van de gierzwaluw en van het feit, dat zij op verschillende plaatsen op ongelijke tijden verschijnt en meer of minder lang blijft.
Dat zij, evenals haar verwanten, de meest verschillende insecten, bv. kevers, kleine vlinders, muggen, libellen enz. verslindt, is zeker, daar resten er van in de uitgespuwde ballen te vinden zijn, ze maken echter niet het hoofdbestanddeel van de gierzwaluwen uit, want anders behoefde zij niet tot Mei toe in zuidelijke streken te blijven en ons land reeds in Augustus weer te verlaten. Zij baadt waarschijnlijk alleen als het regent, ze duikt nooit in het water, zooals de gewone zwaluwen. De eenige reden van haar bijna rustelooze werkzaamheid……

Aangeleverd door Ad van Uchelen, Mijdrecht

BUITENLAND

Duitsland: Een ongewenste gaste in nestkast nr. 5

In het vorige seizoen gebeurde er weer eens iets bijzonders in de kolonie van Erich Kaiser in Kronberg, Duitsland.
Het verhaal speelt zich af vanaf 3 juli 2007.
Het was Erich opgevallen dat een oudere niet-broeder bezoekjes aflegde in kast nummer 5 waar een paartje met 3 jonge vogels aanwezig was. De vogel liet zich gemakkelijk verwijderen door Erich maar kwam even zo vaak terug.
Vandaag 3 juli 2007 waren ze weer met zijn drieën in de kast aanwezig. Zelfs met het broedpaar aanwezig wandelt de bezoeker op zijn gemak rond, relaxed en helemaal niet bang.

Op 4 juli tussen 18.00 en 20.00 uur bleef ik in de buurt om te kijken hoe de zaak zich ontwikkelde. Het nieuwe vrouwtje (v2) komt heel voorzichtig binnen en begint te flirten met het mannetje (m). Ze maakt een geluid dat hoort bij het eieren leggen in de lente. Het vrouwtje (v1) zit in de hoek van de kast en negeert v2 en m als ze een duet aanheffen.

Erich verdiept zich in de situatie en komt tot de conclusie dat v1 laf is. Normaal gesproken zou een vrouwtje heftig reageren als een ander vrouwtje in haar kast komt, maar deze dame v1 verstopt zich in de hoek van de kast en negeert v2. Als ze zich laat horen komt v2 in actie en probeert v1 aan te vallen. V1 laat zich dit welgevallen, roept niets terug en gaat naar het nest.

V2 is ook niet echt behulpzaam. Ze is alleen geïnteresseerd in de kast en m. Zonder eieren en broeden toont ze geen moederinstinct tegenover de 3 jongen, ze negeert ze volledig. Maar de ouders, helemaal in de war door de aanwezigheid van de ongewenste bezoekster, geven de jongen geen voedsel meer. Vanwege het slechte weer, regen en koel (14-16 graden) blijven bijna alle broedvogels de hele dag op het nest. Maar in kast nummer 5 verdwijnt v2 om 11.00 uur en de oudervogels om 13.00 uur. De jongen hebben nog steeds geen eten gekregen, ze bedelen wel, zelfs bij v2 maar krijgen niets. Erich besluit de jongen uit het nest te halen, ze wegen nog maar 22, 22 en 23 gram i.p.v. tenminste 40 gram. Hij besluit ze weg te halen en ze naar Hilde Mathes te brengen waar ze met de hand zullen worden grootgebracht. Als hij dat niet gedaan had zou v2 er in geslaagd zijn de jongen te laten verhongeren! Haar aanwezigheid irriteerde het broedpaar dusdanig dat ze hun jongen negeerden.

Nu v1 en m niet meer hoeven te zorgen voor de jongen concentreren ze zich volledig op het buiten houden van v2 en hun nest te verdedigen. Erich besloot ze te helpen, ving v2 en deed haar voor straf voor een nacht in een schoenendoos. Dit doet hij nu iedere avond en het lijkt er op dat v2 het opgeeft. Vorige avond probeerde ze nog 2 keer om binnen te komen, terwijl dat een paar dagen geleden nog om de paar minuten was.

We zullen zien hoe het zich gaat ontwikkelen in 2008.

Marleen Andriessen

Jeruzalem

Gierzwaluwen,de vogels van de westerse muur.

Ze worden al genoemd in het Boek van Jeremia en men gelooft dat ze al duizenden jaren iedere lente weer in Jeruzalem terugkomen.
Als ze terugkomen in Jeruzalem zoeken ze niet zomaar een nestplaats om hun jongen groot te brengen, zij kiezen de steunmuur van deze heilige plaats.

Voor de gierzwaluwen die onze winter doorbrengen in zuidelijk Afrika, is Israel de eerste stop op weg naar Europa.
Ieder jaar weer arriveren ze eind februari en blijven 100 dagen in ons land. Een groot aantal broedt hier en brengt hun jongen groot terwijl de jongeren het gebied onderzoekt op zoek gaan naar nieuwe nestplekken. Ze zijn ook te vinden buiten Jeruzalem, in Haifa, Tel Aviv en in het zuiden Beersheba.

De westerse muur is een oude en hoge constructie, waar grote groepen mensen bijeen komen die met zijn allen een opwaartse stroom van hete lucht langs de muur veroorzaken. De muur, met schuren en verweerde voegen is een ideale plek voor de vogels om te nestelen.
De keuze van de vogels voor de muur is ook te danken aan de gemakkelijke toegang en het feit dat er in de muur voldoende ruimte en warmte gevonden wordt waar de 17 cm lange vogels terecht kunnen.

Nadat Ulrich Tigges (Berlijn) een e-mail had ontvangen van rabbi Yosef Cornfeld, die al jaren de vogels bij de muur zag rondvliegen ging Ulrich naar Jeruzalem en telde ca. 90 nesten in de muur, de meesten in het midden aan de kant waar de mannen bidden.
Ulrich stelde vast dat er iedere lente ongeveer 120 tot 130 gierzwaluwen naar de muur komen en dat de helft daarvan in de muur broedt, de andere helft alleen rust en zich voorbereidt op het broeden een jaar later.
Omdat de vogels al werden beschreven in bovengenoemd bijbelboek, moet de schrijver wel een vogelaar geweest zijn, merkte Ulrich op.

Duizenden gierzwaluwen passeren Israel ieder jaar op weg naar het noorden.
Nadat de eerste gierzwaluwen vorige week voor het eerst

werden gezien, organiseerde de gemeente Jeruzalem een gierzwaluwbijeenkomst bij de muur om de aankomst te vieren.
Op 26 februari kwam iedereen bijeen. Een rabbi las voor uit het boek van Jeremia en de vice burgemeester van Tel Aviv gaf een iets meer wereldse presentatie over de jaarlijkse terugkeer van de vogels.
Daarna, terwijl de zon langzaam begon te zakken kwamen de gierzwaluwen, in groepjes, naar beneden terwijl ze elkaar riepen en rondcirkelden. Ze verdwenen uiteindelijk stuk voor stuk, snel en elegant uit het zicht en in de muur, zonder ook maar een moment te zoeken.

Amnonn Hahnn

Bescherming van o.a. gierzwaluwen in Zürich, Zwitserland

Op 11 december 2007 las ik het volgende bericht van Edward Mayer uit Engeland over hoe de stad Zürich haar vogels beschermt. De lokale autoriteiten onderzoeken al sinds 1929…. alle gebouwen in de stad op broedende vogels: de alpengierzwaluw, gierzwaluwen, zwaluwen, zwarte roodstaart, turkse tortels, kauwen, valken en huismussen.
De lokale overheid houdt een lijst bij van alle broedplaatsen. Bij de aanvraag voor een verbouwing, sloop enz. wordt de aanvraag naast de lijst gelegd en moet de ontwikkelaar of eigenaar de nesten beschermen of vervangen.
Zo kan het dus ook. Helaas is dit niet standaard voor heel Zwitserland. Ieder kanton heeft zijn eigen regels.
Maar mooi is het wel van Zürich.

Marleen Andriessen

1e Gierzwaluw in het noorden

Op 17 maart werd de eerste gierzwaluw gezien boven het eiland Wight ten zuiden van Engeland en ongeveer ter hoogte van Brussel.
De aankomst werd bevestigd door vogelkenners.

De kattenengel. Tekening gemaakt door Jan Holmgren uit Zweden. (Met dank aan L.P. Arnhem)

Apus

hij rust in de lucht
op de warmte van de stad
woont hoog boven ons
onder de pannen van het dak
om te kunnen vallen
apus
pootloze
rotsbewoner van oorsprong
hij laat zich weerloos neer
regenen in een stortbui
wanneer het droog is
gooi ik hem omhoog

Hans Kruse

KORTE BERICHTEN

ANBI (Algemeen Nut Beogende Instelling)

Onze aanvraag is door de Belastingdienst goedgekeurd.
Per 1 januari 2008 merkt de Belastingdienst GBN aan als ANBI. Dit houdt in dat u uw gift ten bate van Gierzwaluwbescherming – Nederland in het vervolg van de belasting kunt aftrekken.

Oproep van SOVON voor deelname aan de ledenraad

Op 30 oktober 2007 hebben wij namens het bestuur van SOVON een verzoek gericht aan de vogelgroepen voor deelname aan de ledenraad van SOVON. Op dit moment zijn er veel districten die onvoldoende vertegenwoordigd zijn in de ledenraad. Wij hebben vrij weinig respons ontvangen op onze oproep. Aangezien de ledenraad het hoogste orgaan van SOVON is, wil het bestuur graag 12 vacatures opvullen, zodat de communicatie tussen de leden van de vogelgroepen in alle districten optimaal ingevuld kan worden. Ik wil jullie namens het bestuur van SOVON en het bureau vragen of jullie actieve vogelaars kennen die wij voor kunnen dragen voor de ledenraad. Informatie over de ledenraad wordt graag gegeven door Carolyn Vermanen, hoofd voorlichting van SOVON.
Het is van belang dat we gezamenlijk communiceren over de strategie van SOVON en de ledenraad heeft hiervoor een belangrijke rol.

Namens het bestuur van SOVON, Adrie Hottinga

Extra oproep

Wie wil weer meehelpen bij het **Vogelfestival 2008** op 23 en 24 augustus in de Oostvaarders Plassen!? Het is daar altijd erg druk (en gezellig). Extra hulp is meer dan welkom!

MEDEDELINGEN

Aankondiging Landelijke dag 2008

De volgende algemene ledenvergadering, tevens verenigingsdag wordt 14 juni 2008 in Herberg "Meppel's Inn" aan de Leonard Springerlaan 14 in Meppel georganiseerd. De uitnodiging wordt u toegestuurd.

Op 23 en 24 augustus is GBN weer deelnemer aan het Vogelfestifal van VBN in de Oostvaarders Plassen.

Data van bestuursvergaderingen vindt u op Internet: www.gierzwaluwbescherming.nl/mededelingen.htm

OPROEPEN

Herhaalde oproepen

Vindt u het leuk om bij GBN-activiteiten, zoals bij beurzen, e.d. , onze stand te helpen bemensen? Laat het ons weten.

Laat ons weten als u geïnteresseerd bent in deelname aan ons monitoringproject d.m.v. GBN-camera's in natuurlijke nesten (en/of eventueel nestkasten)!

Wie heeft een ervaring, vraag, visie, gedicht, afbeelding of idee mbt gierzwaluwen, dat de moeite waard is om in het Bulletin op te nemen?

Wie kan melding doen van broedsucces in speciaal aangebrachte nestvoorzieningen: nestkasten, neststenen, dakpannen (typen aangeven)?

Wie heeft positieve ervaringen met geluidsexperimenten?

Er is nog steeds behoefte aan commissieleden Geluid! Voor info over deze commissie neem contact op met Rick Wortelboer: onderzoek@gierzwaluwbescherming.nl

Foto's van bouwprojecten met specificaties (kasten, architect, plaats, e.d.) voor de website voor architecten gezocht.

Reacties graag sturen of mailen naar de redactie!

LID WORDEN

Als u gierzwaluwbescherming belangrijk vindt kunt u lid of donateur worden van GBN door overmaking van € 10,- op postrekening nr. 9145004 t.n.v. Gierzwaluwbescherming - Nederland te Amersfoort, onder vermelding van: 'lidmaatschap 08' of 'donateur 08'.

Het Bulletin wordt automatisch toegezonden. Donateurs kunnen desgewenst aangeven geen prijs te stellen op het verenigingsblad.

Ga voor gierzwaluwbescherming !
Geef je op als lid of donateur per e-mail, briefkaart of telefoon:

Gierzwaluwbescherming - Nederland
M. Andriessen, Fideliolaan 78, 1183 PN Amstelveen
(020) 645 52 07, secretaris@gierzwaluwbescherming.nl

GBN VERTEGENWOORDIGERS

Deze GBN-leden zijn aanspreekpunt voor regio informatie:

Groningen

R. Lindeboom, Rensumaheerd 94, 9736 AD **Groningen,** (050)5425 163, rlin@home.nl

Drenthe

H. Snel, Lisdodde 13, 7944PL **Meppel**, (052)2261 879

Overijssel

A.J. Boonstra, Oelenveerstraat 64, 7771 BK **Hardenberg,** (052)3852 282**,** ajboonstra@home.nl
G. Smoors, Wensinkstraat 45, 7622 KR **Borne**, (074)2665 048
J.D. Tinholt, De Hazelaar 6, 7701 WD **Dedemsvaart,** (052)3615 321**,** J.Tinholt@Reest-Wieden.nl

Gelderland

J.J. Schröder, Mecklenburglaan 9, 3843 BH **Harderwijk,** (034)1416 324, schroder.zoomers@caiway.nl

Utrecht

Mw. M. van der Lelie, P.J. Troelstralaan 44, 3818 KT **Amersfoort**, (033)4613 630, GBN@hccnet.nl
W. Smeets, Bachlaan 111, 3752 HG **Bunschoten,** (033)2983 147, smeets.foto@hetnet.nl

Noord-Holland

J.F.M. Alsemgeest, Elbe 9, 1423 CV **Uithoorn**, (029)7563 394
Mw. M.H. Andriessen, Fideliolaan 78, 1183 PN **Amstelveen,** (020)6455 207, gbn-ned@planet.nl
Mw. T. Dammen, Wijkcentrum Ceintuur, Gerard Doustraat 133, 1073 VT **Amsterdam**, (020)4004 503
J.M. Fiedeldij Dop, Zuideinde 9a, 1551 EA **Westzaan,** (075)6143 346
D.A. Jonkers, Koggewagen 3, 1261 KA **Blaricum,** (035)5260 456, dickjonkers@tiscali.nl
I.M. Middelveld, Poolster 110, 1622 EH **Hoorn**, telefoon (022)9851 048, im.middelveld@quicknet.nl
Mw. E.C. van der Pol, Hanenpad 67, 1501 WC **Zaandam,** (075)6121 464 janels@tele2.nl
G. Schuitemaker, Brederostraat 94-I, 1054 VG **Amsterdam**, (020)6164 759
D. Tanger, Van 't Hoffstraat 124, 2014 RH **Haarlem** (06)51511915, dtanger@xs4all.nl

Zuid-Holland

N. van Dam, Parkhof 14, 2922 CS **Krimpen a/d IJssel,** (018)0513 975, npvandam@planet.nl
E.J. Kriele, Kikkerveen 249, 3205 XB **Spijkenisse,** (018)1641 153, ejkriele@prettel.nl

Noord-Brabant

A. Koenraadt, Molenstraat 9, 4758 AA **Standdaarbuiten,** (016)5315 136
J. van der Rijt, H. Mesdagstraat 11, 5702 VK **Helmond,** (0492)534 446

Limburg

H. van de Laar, Doorvaartstraat 45a, 6443 AP **Brunssum,** (045)5273 211
J. Vrehen, Tuinstraat 6, 6101 CJ **Echt**, (047)5482 817 j.vrehen@hetnet.nl

België

L.P. Arnhem, Alfred Delaunoislaan 21/21, B-3001 **Heverlee (Leuven)**, (0032) 22 06 18 88
W.A. de Bock, Guido Gezellelaan 13, B-2910 **Essen,** (0032) 36 67 49 19, svennekedebock@scarlet.be
E. Pultau, IJzerleen 39-3, B-2800 **Mechelen,** (0032) 15 34 92 81

Meld de redactie eventuele foute of onvolledige gegevens in deze lijst; laat ook weten als u òp of vàn deze vertegenwoordigerslijst wilt.

Kunst en vliegwerk

